

ærede Medlem lovede at ville svare herpaa, men jeg fik ikke noget Svar, og jeg maa da gaa ud fra, at det ærede Medlem har den Opfattelse, at det kun er Socialdemokrater, der er egentlige Vælgere, men hvis der er Tale om Moderatø og Radikale, en Konstellation, som jeg godt kan forstaa kan give ham Anledning til at se rødt, saa er det en tvivlsom Klasse af Vælgere.

Det ærede Medlem var dernæst inde paa Spørgsmaalet om Ministeriets Indskriden ved Salg af Huse efter Loven af 4. Oktober saavel som de egentlige Stats-husmandsbrug og havde vistnok dør Tilslutning fra anden Side; jeg tror, at ogsaa det ærede Medlem Hr. Ulrich mente, at Ministeriet var optraadt for rundhaandet ved ikke at skride ind, hvor et Salg havde fundet Sted, som gav en vis pengelig Fordel til Sælgeren. Jeg omtalte det i Gaar, men vil føje et Par Bemærkninger til. Jeg indrømmer, at der er sket Salg af saadanne Brug, hvor det er aldeles overvejende sandsynligt, at Sælgeren har faaet en personlig Fordel, som det ikke var Hensigten, at han skulde have, og at jeg med Loven i Haand meget vel kunde gribe ind og sige: Her forlanger jeg Vurdering, hvad skyldes dit Arbejde, og hvad tilkommer der Staten? Jeg vil heller ikke ved de Udtalelser, jeg har fremsat i Gaar og i Dag, afskære mig fra at kunne skride ind, hvis der forekommer meget grelle Tilfælde; men jeg beder ærede Medlemmer overtænke, hvad Resultatet af en saadan Indskriden vil blive. Jeg vil næsten sige, at hvis der skrives ind blot een Gang, vil Forholdet meget hurtigt udvikle sig dertil, at der vil rejse sig Krav om, at der skal skrives ind i alle Tilfælde. Det vil sige, der skal foretages en offentlig Vurdering ved et saadant Salg, men hvis det er Tilfældet, og hvis det bliver gennemført — og det ligger der egentlig deri — baade med Hensyn til Statshusmandsbrug, der er oprettet med Statstilskud, og som ikke maa sælges de første ti Aar, uden at Staten har Forkøbsret, og alle de Brug, som er oprettet efter Loven af 4. Oktober 1919, saa har vi i Virkeligheden indført det offentlige Fæste med Staten som Godsejer. Jeg beder ærede Medlemmer erindre, at det, som gav Anledning til den store Landbokommissions Nedsættelse i Slutningen af det 18de Aarhundrede, var netop en Klage over den retsløse Tilstand, Fæstere sad i, idet den private Godsejer havde Afgørelsen af, hvorledes Vurderingen skulde foretages ved Fratrædelsen. Denne retsløse Tilstand var et af de første Forhold, som den store Landbokommission over-

vejede, hvilket gav Anledning til, at der blev den Retssikkerhed, som følger med en offentlig Vurdering ved Ejendommens Fratrædelse. Hvis vi gaar denne Vej her, vil Indehaverne af alle disse Brug blive offentlige Fæstere og vil blive stillet som Fæstere, kun med den Forskel, at her er det Staten, som er Godsejer. Jeg tror dog, man skal overveje dette Spørgsmaal lidt, og at de, som er Venner af Loven af 4. Oktober, skal være varsomme med at foretrække en Udvej som den her antydede, thi det vil medføre, at det Syn, man fra Landmændenes Side har paa denne Brugsform, i høj Grad vil ændres. I de Aar, jeg har haft med Administrationen af denne Lov at gøre, er det lykkedes at gennemføre saadanne Ændringer — det er sket første Gang ved Tillægsloven af 6. Maj 1921, og det samme tilsigtes ved de Forslag, her foreligger —, at dette Præg af Fæsterstilling er saa godt som taget bort. Men hvis man vil kræve, at Ministeriet skal gaa frem paa denne Maade, maa Konsekvensen blive, at man for at skabe Ligelighed maa anvende Vurderinger i alle Tilfælde, og saa tror jeg dog, man opnaar noget, man ikke havde tænkt sig, da man vedtog disse Love.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om en Oprettelse af en Laanefond af de Driftsloaan, som tidligere er givet, skal jeg ikke her opholde mig ved det, jeg skal blot sige: Lad os nu først se Pengene komme ind, det er ikke værd at lave store Lovarbejder paa de Penge endnu; de findes ikke i Statskassen, og naar de først findes til nogenlunde antagelige Beløb, kan vi hurtigt lave Love, der bestemmer, hvorledes de skal anvendes i Fremtiden.

Det ærede Medlem Hr. Olufson talte igen om denne Overpris. Jeg skal dertil kun sige, at den hører jo hjemme i Fantasiens Verden. Hvis man sammenligner med de officielle Vurderinger og siger, at det er den rigtige Værdi, men det, der betales i Handel og Vandel, er den kunstige Værdi, saa er det ganske i Strid med den Lov, der indeholder Bestemmelserne om Jordværdi-Ansættelse. Jeg tror nu, der er ikke blot tilnærmelsesvis saa stor en Overpris, som det ærede Medlem taler om, og det Materiale, det ærede Medlem her fremfører, kan ikke bevise noget. Men selv om der er en Overpris, skyldes den det Forhold, at i Tider, hvor der kan være Svigninger, og Vurderingerne er holdt — som der hele Tiden er sagt — i Underkanten af den virkelige Værdi, kan der komme en Modsætning her, men det er da Vurderingerne, der er for